SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 210. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 2, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ЛИСТОПАДА 1991 Ч. 210. РІК XCVIII.

ВР УКРАЇНИ ПРОДОВЖИЛА СЕСІЮ

Київ (ІП-С УРП). — Тут від 22-го до 25-го жовтня продовжила працю сесія Верховної Ради України.

Депутати заслухали та обговорили звіт Кабінету Міністрів про основні напрямки економічної політики України в умовах незалежности. Сесія ухвалила рішення що депутати від України не братимуть участи в законодавчих органах СССР. На пропозицію Леоніда Кравчука прийнято рішення продовжити сесійні засідання до 10-го листопада з тим, щоб 20 днів, які залишаться до референдуму при святити праці у виборчих округах на підтримку Акту про незалежність України. Міністер оборони Костянтин Морозов підкреслив, що створенню власних збройних сил України є велика протидія з боку керівництва колишнього Союзу.

Володимира Кухарця призначено командуючим Національною Гвардією.

Демонструють лікарі і вчителі

Київ (УНІАР). — У понеділок, 21-го жовтня, тут перед Міською Радою стояло близько 15 машин швидкої допомоги, кількість яких постійно змінювалася. Лікарі їхали на виклики, але потім знову поверталися на попереднє місце. Лікарі швидкої допомоги міста розпочали пікетування Міської Ради, вимагаючи підвищення заробітної платні. Демонстранти тримали плякати: „Хіба можна прожити лікарю на 250 карбованців, а медсестрі на 140?"

Рішення Міської Ради ухвалено підвищити заробітну платню медикам на 2.3 рази, але це рішення не задовольняє медичних працівників, вони вимагають підвищення у 3 рази, що вже є компетенцією Верховної Ради.

Разом з медиками перед Міською Радою демонструють учителі. Їхньою головною вимогою є надання Києву статусу міста, що постраждало від катастрофи на ЧАЕС. Страйкові комітети медиків і вчителів готові розпочати страйк, якщо власті зволікатимуть з виконанням вимог демонстрантів.

ЗАРЕЄСТРОВАНО СІМ КАНДИДАТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — У четвер, 31-го жовтня опівночі, закінчився реченець реєстрації кандидатів на становище президента України.

Як уже інформовано, Леонід Кравчук і Вячеслав Чорновіл були зареєстровані 10-го жовтня; Левко Лук'яненко — 11-го жовтня (посвідчення отримав 18-го, як тільки повернувся з поїздки по Україні); Ігор Юхновський та Олександер Ткаченко були зареєстровані 25-го жовтня; Леопольд Табурянський — 30-го жовтня і Володимир Гриньов — 31-го жовтня.

Усі сім претендентів зібрали необхідну кількість голосів для реєстрації і президентський маратон набирає швидкости.

Згідно з опитуванням Інституту Соціології Академії Наук України, проведеним 3-9-го жовтня, населення віддає перевагу Л. Кравчукові. На другому місці — В. Чорновіл. Третє і четверте поділяють Лук'яненко і Юхновський. Далі ідуть Л. Табурянський, В. Гриньов і О. Ткаченко.

Однак газета „Молода Гвардія" з 29-го жовтня повідомила, що І. Юхновський за популярністю уже переглав Л. Кравчука. Та й інші кандидати після поїздок та виступів у містах і селах здобувають усе більше прихильників. Тож боротьба буде цікава і напружена.

Московські „центристи" люблять українське м'ясо

Київ. — Київська газета „Молодь Україник" надрукувала у числі з 19-го жовтня листа Тетяни Хомич, у якому вона розповідає про те, як московські „центристи" полюють в Україні за товарами, особливо м'ясом.

„На Дніпропетровський комбінат, — пише Хомич, — надійшла телеграма з Москви з вимогою терміново відправити в центр 2,000 тонн м'яса. Лише випадковість завадила того дня сумнозвісному Громадському комітетові надзвичайного стану, тобто путчистам, закидати московські магазини українським м'ясом та іншими продуктами і таким чином створити ілюзію, що сильна рука вмить вирішить проблему голоду... Депутати ж потягнувши за ниточку цієї історії, наштовхнулись на добрячий клубочок. Вони з'ясували, приміром, що розбазарювання продуктового запасу України за час проголошеного нею суверенітету не лише не припинилося, а неабияк прискорилося".

Т. Хомич говорить, очевидно, про тривожні серпневі дні ще перед проголошенням акту державної незалежности. Але ситуація не багато поправилася і після проголошення, каже вона. Показові цифри вказують, що всього тільки з одного Дніпропетровського комбінату „Салют", що є республіканським накопичувачем товарів, вивезено до Російської федерації, а зокрема до Москви і Санкт Петербургу понад 46 мил. тонн продуктів. З них на суму понад 30 мил. карбованців за межі України. Серед вивезеного — м'ясо і консерви, сушене молоко і олія. „Все, одним словом, чого зі свічкою в день не знайти в Дніпропетровському", каже Т. Хомич. Вона розповідає, наприклад, що вчителі частіше скаржаться на обмороки (зімління) дітей від недоїдання. „А везуть ці продукти натомість далеко — у Воркуту і Москву, Узбекистан та Курськ, Мордовію і Читу. Скажімо, — каже авторка листа, — лише масла вершкового відправлено в Забайкалля, Хабаровськ та Вірменію 620 тонн, — а дніпропетровцям його наділяють по 300 грамів на місяць".

Авторка каже, що тепер на комбінаті працює урядова республіканська комісія і пробує розслідити та викрити факти. „Шкода, що їхніх висновків не можна перемінити на їстивні харчі", — пише дещо саркастично в кінці листа Т. Хомич.

В іншому повідомленні в цьому самому числі газети, Сергій Станько, кореспондент „Молоді України", пише щої митні пункти, створені на зарядження і за постановою Кабінету Міністрів України, мають також чимало праці з перевіркою вантажного транспорту на залізничних і далекобіжних шляхах, які ведуть з України в Росію. Росіяни, каже він, своєї митниці не мають. Зрештою пощо їм митниці, як від них ніхто товарів в Україну не везе, але навпаки вивозять з України все, що тільки вдасться: теле і радіоапаратуру, трикотажні вироби, холодильники і... харчі різного виду.

„Загалом митна служба дуже потрібна, — пише зга-

(Закінчення на стор. 4)

УІА відкриває сезон

Ню Йорк. — Тут у суботу, 9-го листопада, в Українському Інституті Америки відбудеться відкриття цьогорічного концертового сезону серії „Музика в Інституті". В програмі — твори В.-А. Моцарта, Б. Лятошинського, Е. Шульгоффа, А. Дворжака. Виконавці: Олег Криса, Пол Нюбауер, Юліяна Осінчук, Сурен Баґратуні, Тома Гриньків та київський квартет ім. Лисенка, в складі якого Анатолій Баженов (перша скрипка), Аркадій Винокуров (друга скрипка), Юрій Холодов (віоля) та Віктор Гайдук (віолончеля).

Початок імпрези о год. 8-ій вечора. Квитки в ціні 20 дол., сеньйори 10 дол., студенти — 5 дол., слід замовляти, звертаючись до Андрія Пащука (212) 772-2884 або 288-8660. Адреса Інституту: 2 79-та вул. схід в Ню Йорку.

Україна може зневтралізувати атомову зброю, — каже З. Бжезінскі

Лондон. — Газета „Файненшал Таймс" помістила у числі з 26-27-го жовтня коротку, але багатомовну інформацію Христини Фріланд з Києва про те, що Україна може дуже ефективно і фахово, з допомогою міжнародних спеціялістів, зневтралізувати, а тим самим унешкідливити велику частину розміщеної на її території атомової зброї, зокрема стратегічних далекосяжних ракет.

Таке потягнення допомогло б Україні зняти страх у західних сусідів і тих великодержав, які побоюються поширення атомової зброї і її нефахової контролі у випадку цілковитого розпаду Совєтського Союзу.

Згідно з опінією проф. Збіґнєва Бжезінського, колишнього головного дорадника президента Джиммі Картера у справах крайової безпеки, закріплення державної незалежности України може значно зменшити загрозу від совєтської нуклеарної зрброї, бо Україна не зацікавлена ані перехопленням, ані продукцією цієї зброї в майбутньому.

З. Бжезінскі, який є теперішнім радником Вашінґтонського центру для стратегічних і міжнародних студій, заявив в Києві, що Україна має усі технічні можливості для припильнування виконання резолюції Верховної Ради у справі атомової зброї і накладення права вета на цю зброю, яка розміщена на території України. Покищо ця зброя мусить бути поставлена у стан „невтральности", — заявив З. Бжезінскі після дводенних розмов з представниками уряду України і військовиками. „За кілька тижнів Україна зможе покориститись не тільки політичним, але також технологічним вето".

Згідно з долетерішним станом обидва роди тактичної і стратегічної зрброї розміщеної в Україні перебувають під безпосередньою контролею кремлівського „центру". В цю категорію входять також далекосяжні ракети, яких в Україні нараховують принаймні 176 штук. Біля 80 відсотків атомової зброї розміщені в Російській федерації, Україні, Казахстані і Білорусії.

З. Бжезінскі нагадує, що недавно Верховна Рада України прийняла зобов'язуючу уряд резолюцію, що Україна не братиме жодної участи в міжреспубліканських структурах, бо це противиться актові про державну незалежність.

Л. Валенса має намір стати прем'єром

Варшава, Польща. — Після парляментарних виборів, які показали в першу чергу апатію до політичного життя країни, Лех Валенса запропонував поєднати свій президентський пост зі становищем прем'єр-міністра. Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Стівен Енґелберг пише, що „як і під час десятирічної боротьби 'Солідарности' з комунізмом, Валенса в черговий раз запропонував звалити тягар польських незгод на свої широкі плечі".

Про свій намір Валенса заявив після того, як стало відомо, що парляментські місця розподілилися між понад 25 партіями, ні одна з яких не контролює понад 12 відсотків місць.

Дещо більше голосів, ніж інші, дістали дві партії: Демократичний союз, яка прийшла на зміну незалежної профспілці „Солідарність" і яку очолює колишній прем'єр Тадеуш Мазовецький, і Лівий демократичний альянс, зформований колишніми польськими комуністами. Обі партії зібрали рівну кількість голосів виборців, діставши по 48 парляментських місць з 460.

Слідом за ними йде Польська селянська партія, яка дістала 8 відсотків голосів, а також партії, що їх підтримує Церква та інші суспільні групи. Ліберально-демократичний конгрес, який очолює Ян Бєлєцький, дістав підтримку 7 відсотків виборців. Він закликав до радикального переходу до ринкової економіки і був одним з авторів пляну „шокової терапії" для польської економіки, яка перебуває у стані занепаду.

Політичні лідери Польщі вважають, що за результатами виборів зформувати коаліційний уряд буде надто тяжко. Це і стало причиною, що Валенса вирішив поєднати пости президента і прем'єра.

В МАДРИДІ ДЕЛЕҐАТИ ЗМАГАЮТЬСЯ ЗА ПРАВО НЕ ПОГОДЖУВАТИСЬ ОДИН З ОДНИМ

Мадрид, Еспанія. — Учасники конференції в Мадриді, завданням якої є довести до замирення на Близькому Сході і евентуального підписання мирового договору арабських країн з Ізраїлем, вислухали спокійно звіт прем'єр-міністра Іцака Шаміра, який пропонував своїм арабським сусідам припинити кровопролиття і фізичні зудари, але крім того не пішов на жодні інші концесії, тобто не відмовився від арабських земель — смуги Гази, західнього берега ріки Йордан і Голяндських висот.

Очевидно з протилежним поглядом виступили представники палестинців, які входять в зальну палестинсько-йорданську делеґацію. Вони в дуже категоричній формі домагалися повернення окупованих у війні арабських земель, включно до східнього Єрусалиму, якщо Ізраїль дійсно шукає замирення і хоче жити спокійно без американського військового і економічного протекціоналізму і війни в майбутньому.

Виглядає, — кажуть політичні спостерігачі й аналітики, — що майже усі учасники спокійно слухали арґументів обидвох сторін, визнали конфліктну ситуацію на Близькому Сході і кровопролиття та вічні зудари шкідливими, але на цьому зупинились, а потім цілий день боролися за право не погоджуватись один з одним, бо властиво не було ані одної ділянки у якій вони, тобто ізраїльці і араби, знаходили б спільну мову чи розв'язку.

Здається одиноким досягненням мадридської конференції дотепер є те, що ворогуючі між собою сторони сіли за один конференційний стіл і спокійно вислухали арґументи, заклики, пропозиції і заклики, в тому числі заклики президентів ЗСА Джорджа Буша і СССР Михаїла Горбачова. Народна пословиця говорить: „чим глибше в ліс, тим більше дров". Так і з учасниками мадридської конференції. Ї. Шамір скаржився, що палестинці так багато ідентифікують себе з Палестинською Визвольною Організацією, що вони можуть спровокувати Ізраїль покинути конференцію. Знову ж заступник міністра закордонних справ Ізраїля Бенджамін Натаніягу пішов ще далі. Він обвинувачував арабів у присвоєнні політики Гітлера, Гімлера, Ріббентропа і Айхмана, підготовляючи знищення ізраїльського народу. На залі нарад після цього обвинувачення піднявся такий шум, що його не могла зупинити президія, яка була змушена проголосити перерву. Деякі політичні спостерігачі дивувалися, що Натаніягу чомусь з розмислом поминув Сталіна і його вбивць, які винищили більше людности від усіх нацистів. Може тому, що Москва відновила дипломатичні зв'язки з Ізраїлем і Шамір залюбки фотографувався при кожній нагоді з М. Горбачовим. Образою для участників було й те, що Ї. Шамір, піднявшись, заявив прецідію, що він мусить їхати додому, бо заходить жидівське свято і його присутність в Єрусалимі є конечною.

В одному учасники погодились, щоб друга частина розмов на тему Близького Сходу продовжувалася в Мадриді. Цю пропозицію підтримали Сирія, Єгипет, Йорданія і Ливан. Представник Палестини Ганан Ашраві заявив, що не може бути жодних двосторонних переговорів між ізраїльцями і арабами поки Ізраїль не звільнить окупованої території. Представники Сирії повністю підтримали позицію палестинців і заявили, що іншого виходу вони не бачать.

В УКРАЇНІ ПІДПИСАНО ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ ДОГОВІР

Підписання договору про будову готелю (сидять, зліва): Г.Ґундендорфер, М. Гельбіґ, В. Ткачук. (стоять, зліва): інж. М. Лянґ, Х. Бонакорса, А. Попадюк.

Коломия (О. Кузьмович). — Тут в четвер, 10-го жовтня підписано урочисто в приміщеннях Агрофірми „Прут" перший туристичний договір між австрійським підприємством „Автоцентрум", Агрофірмою „Прут" та туристичним бюром в ЗСА „Сковп".

Цим торговельним договором створено спільну фірму „Авскопрут", яка першим своїм завданням поставила побудову відповідного готелю для туристів в Івано-Франківську із усіма вигодами та у самому центрі міста, напроти будинку Обласної Ради.

Здійснення цього проєкту, який має бути закінчений в 1993 році, було вже темою багатьох зутрічей та дискусій поміж трьома спільниками, які бажають відкрити Карпати для міжнародної туристики. Як відомо, до минулого року Івано-Франківська область була всецільо закрита для туристів і щойно в тому році можна було організувати перші тури для українських заморських відвідувачів, які мають тут родини або просто хотіли побачити Карпати та любуватися красою полонин і лісів. При тому виказалося, що ані в Івано-Франківському, ані в Коломиї чи Яремчу, чи в інших прикарпатських містечках немає приміщень, які б відповідали побажанням туристів із Заходу.

Це й було головною причиною, що спонукало три так різні зацікавлені фірми дійти до порозуміння і після вступних переговорів та відвідин рішитися на перший крок у міжнародному туризмі в Україні.

Готель в Івано-Франківському матиме 43 кімнати, кожна на дві особи, побудовані за західними стандартами, з повним комфортом.

Оглядаємо з цікавістю проєкт готелю, що його виконали три австрійські молоді архітекти з Іннсбруга та маємо щастя наперdroдні підписання умови бути перекладачем у розмовах між австрійськими архітектами і головним архітектом Івано-Франківського Мирославом Жуком та архітекторами фірми „Прут" Наталією Мицай і Юрієм Городиським. Після деяких розбіжностей думок, в яких українські архітекти боронили затримання давнього стилю міста, молоді фахівці з Австрії погодилися подумати над змінами і договір підписано, створивши дирекцію нової спільної фірми, яка складається із шести осіб. Дирекцію очолив голова „Пруту" Василь Ткачук, заступником обрано представника австрійської фірми інж. Маріо Лянґа, а як члени увійшли Майрікa Гельбіґ, Герман Ґундендорфер, Христина Стасюк-Бонакорса і Анатолій Попадюк.

У розмовах з головними персонажами того нового, а так важливого, задуму, дові дуємося, що австрійська фірма „Автоцентрум" розпочала свою діяльність від продажу авт в своїй батьківщині, а після 15 років поширила її на Мадярщину. Перед двома роками фірма дістала перше замовлення на продаж авт в Україну і тим збудилося її зацікавлення інвеститувати в туристику, тим більше, що власник фірми Г. Ґундердорфер вже має два готелі в Австрії і готелярство цікавить його нарівні із продажем авт.

В останньому році з змі-

(Закінчення на стор. 4)

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УІА

Ню Йорк. — Курси англійської мови для заавансовних будуть відбуватися тут у вівтірки від 6-ої до 8-ої год. вечора в Українському Інституті Америки, 2 79та вул. схід. За інформаціями слід телефонувати на число (212) 288-8660. Початок курсів — 5-го листопада.

У СВІТІ

ЛІДЕР ІРАКСЬКИХ курдів Джелал Талабані заявив, що Багдад почав виводити свої війська з північних районів, де проживають курди. Талабані вважає, що це тактичний крок, який Ірак спробує використати на переговорах з курдами. Лідер курдів повідомив, що разом з військами іракці евакують цивільні служби, в тому числі лікарів, медсестер, вчителів, що матиме негативні наслідки в житті курдів.

В СЕРЕДУ, 30-ГО ЖОВТНЯ, югославські воєнні кораблі зупинили фльотилію пасажирських пароплавів на підході до портового міста Дубровника. На одному з них було декілька представників хорватського уряду, в тому числі прем'єр-міністер Франьо Ґреґуріч і голова Президії СФРЮ (яка практично вже не працює) хорват Стіпе Месіч. Продовжуються бої за Вуковар. Його втримують лишень півтори тисячі хорватських вояків, проти яких Югославська народна армія застосовує артилерійські обстріли, летунські налети і танкові атаки.

В СЕРЕДУ, 30-ГО ЖОВТНЯ, у французькому місті Біарріц президент Михаїл Горбачов, повертаючись з Мадриду, де разом з президентом Джорджем Бушем відкривав конференцію в питаннях Близького Сходу, зустрівся з президентом Франції Франсуа Міттераном. Темою їхньої розмови була ситуація у Східній Европі і Совєтському Союзі. Йшлося також про французьку допомогу Москві.

ШВЕЦІЯ НАДАЛА Литві статус найбільшого сприяння в торгівлі. Договір про це підписала у Вільнюсі в середу, 30-го жовтня, шведський міністер закордонних справ Марґарета Углас. Напередодні такі ж угоди Швеція уклала з Естонією і Латвією.

ПАТРІЯРХ МОСКОВСЬКИЙ і Всія Русі Алєксій II під час візити до Великобританії був прийнятий королевою Єлисаветою II, яка цікавилася ролею Церкви в процесі демокртичних змін в Совєтському Союзі.

СОВЄТСЬКЕ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНЕ об'єднання Союзнефтеекспорт оголосило себе приватною компанією і власністю своїх робітників. Нова компанія буде одним з найбільших експортерів нафти в світі. Вона буде називатися „Нафта-Москва".

В АМЕРИЦІ

СОВЄТСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО спорту призначило головою групи лікарів, яка супроводжуватиме совєтську дружину на зимові Олімпійські ігрища, американського лікаря-хіропрактика Стівена Пресса. Доктор Пресс проживає недалеко від Ню Йорку в місті Енґлвуд, Ню Джерзі. Він співпрацює з Другим медичним інститутом ім. Пирогова у Москві. С. Пресс є також редактором спеціяльного наукового журналу, автором численних статтей і наукових праць у своїй ділянці. Він член Американської асоціяції хіропрактики, член Олімпійського товариства ЗСА. Саме цей американський лікар першим із західних спеціялістів дістав офіційний дозвіл Москви надати медичну допомогу совєтській фігуристці Катерині Гордєєвій, учасниці Олімпійських ігрищ у Калґарі. Після її виздоровлення Державний комітет спорту СССР нагородив американського спеціяліста почесною золотою медалею „Тренер чемпіонів".

КОЛИШНЯ КОНҐРЕСМЕНКА з Квінсу, Н. Й., Джеральдін Ферраро не залишила думки повернутися у Вашінґтон, на цей раз не в Білий Дім, а у Сенат, на місце республіканця Алфонса Д'Амато. Про неї як про кандидата говорять уже без усмішок, а цілком серйозно. Недавнє опитування громадської думки, проведене серед 818 виборців-демократів стейту Ню Йорк, показало, що якщо б попередні вибори відбулися тепер, то Ферраро набрала б 40 відсотків голосів, або на 4 відс. більше, ніж її головний суперник-однопартієць, генеральний прокуратор стейту Роберт Ейбрамс. На місце Д'Амато в Сенаті претендує ще два демократи — міський ревізор Елізабет Голцман і член Палати Репрезентантів Роберт Мразек з Лонґ Айленду, Н. Й. Кожний з них користується підтримкою приблизно 8 відс. виборців-демократів.

ВАШІНҐТОН ПРИПИНИВ всяку військову допомогу афганським партизанам, які борються проти комуністичного кабульського режиму. ЗСА і СССР погодилися припинити військову допомогу своїм сторонам в афганському конфлікті від 1-го січня 1992 року, однак Вашінґтон повідомив, що доставка зброї буде припинена 15 жовтня. Дипломати у пакистанській столиці підтвердили, що потік американської допомоги дійсно зупинився. Муджагедінам допомагали не лише З'єднані Стейти, але й інші країни, перш за все Савдійська Арабія. Але Ріяд дав зрозуміти, що також припинить військову допомогу 1-го січня.

У ТЕКСАСЬКОМУ МІСТІ Кристал Сіті відбувається триденний міжнародний симпозіюм, присвячений системам безпеки в боротьбі з економічним шпигунством. Велику увагу в учасників симпозіюму викликав виступ колишнього майора КГБ Станіслава Левченка, який свого часу під прикриттям журналіста був совєтським розвідником у Японії, а в 1979 році попросив політичного притулку на Заході. С. Левченко висловив здогад, що в майбутньому Совєтський Союз постарається створити мережу промислового шпигунства в індустріяльних країнах Заходу. На його думку, СССР в умовах економічної кризи не має інших шляхів дістати необхідну дорогу західню технологію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Перевірка орієнтації ЗСА на центр у Москві

Наші земляки в Україні не дуже то переживають, хто з лідерів Заходу ставиться до Москви і Києва по лінії Ґорбачова чи по лінії Верховної Ради України. Пригадаймо відвідини президента Джорджа Буша у Києві 1-го серпня цього року і його промову з виразною і недвозначною рекомендацією залишатися у Союзі. Відгук цієї промови в українській спільноті в Україні був позитивний, бо — мовляв — найголовніше те, що Президент ЗСА взагалі відвідав столицю України. Але ми тут українці в Америці й Канаді, були стурбовані, що президент Буш і його державний секретар Джеймс Бейкер, потребуючи Ґорбачова для своєї політики в інших пунктах ґльобу (війна проти Іраку, конференція у Мадриді про мир на Близькому Сході) підтримують Ґорбачова і його неділимство — коштом України. Однак на цьому місці, була не раз мова, що Буш і Бейкер — реалісти і, коли їх поставити перед доконаний факт — будуть рахуватися з тим фактом, а не триматися своєї невдачної концепції.

Наш здогад знайшов потвердження у „Ню Йорк Таймсі" з 27-го жовтня ц.р., у статті п. з. „Як совєтські республіки скріплюють свою силу, ЗСА метушаться, щоб скласти свою політику". Покликаючися на прізвища різних високих урядовців Державного Департаменту і Секретаріяту скарбу — стаття запевняє, що первісна підтримка Вашінґтоном суцільности Союзу — вже не існує. Американські керівні політики і фінансисти, кажеться там, не підтримують більше московського фінансового пляну, в якому вимагається створити у Москві один центральний банк, зберегти на всьому просторі колишнього СССР одну валюту й керувати з московського центру закордонну торгівлю усіх республік. Вашінґтон, мовляв, вже привикає до думки, щоб мати діло не з одним центром, а з окремими республіками. Це стосується також проблеми допомоги закордону: коли раніше була мова про скерування цієї допомоги до Москви, щоб вона зайнялася розподілом, тепер перемагає чи вже перемогла думка, щоб помагати окремим республікам. Коли недавно відбулася зустріч представників „Великої сімки" на нижчому рівні і виринула проблема астрономічного закордонного боргу СССР, то почалася дискусія над тим — хто властиво репрезентує тепер колишній Союз і хто відповідає за його заборгування.

У згаданій статті „Ню Йорк Таймсу" є ще багато баламутств. Правда, знаходимо там признання, що Україна стільки натерпілася від большевицького режиму, що годі дивуватися, що вона хоче бути самостійною. Але й висловлено здогад, що економічна ситуація присилує Україну шукати якоїсь „співпраці" з сусідами. Американські фінансові кола буцімто стривожені, що бюджет на оборону України буде зависокий і штовхне її зразу в бюджетовий дефіцит. Все це — міркування в порожні.

Найважливіше це, що вже на сторінках такого престижного й авторитетного щоденника, як „Ню Йорк Таймс" написано одверто про анахронічну підтримку концепції одностайного Союзу, — стверджено пересунення точки політичної тяжкости з центру на республіки і як названо гурт високопоставлених осіб із світу американської політики та економіки, які обмірковують різні можливості економіки на Сході Европи після розвалу СССР. Україна ніколи не мала такого поважного союзника, як, наприклад, мала його Польща у Франції чи Сербія в царській Росії. Мала історичних ворогів, з яких Польща змінила вже свою настанову і вже, не чекаючи висліду референдуму 1-го грудня, визнала українську державність.

Неділимство так глибоко вкоренилося в думки і душі росіян, що й тепер трудно знайти в Російській федерації білого крука, який признав би у практиці право України до державної незалежности. Але й минулися часи, коли можна було вислати на підбій України армії Муравйова й Антонова Овсієнка. Україні не треба протекторів, але потрібно приятелів. В останніх місяцях і тижнях щораз більше приязних Україні голосів преси, радіопередач і телебачень у Західній Европі й Північній Америці. І ця остання стаття „Ню Йорк Таймсу" також написана особливо прихильно і об'єктивно.

Любомир С. Онишкевич

УКРАЇНА І ЇЇ ДІЯСПОРА

Тепер, коли наша Україна семимилевими кроками прямує до своєї власної, незалежної держави, прийшов час почати застановлятись: яке в майбутньому має бути відношення між Україною та по широкому світі розсіяною українською діяспорою.

Дотепер, поки Україна не була самостійна, у нас не було ніякого питання: призначенням, обов'язком діяспори було всіма силами й всіма засобами допомагати поневоленому материкові. Ми посилали туди пачки з одягом, ми робили пропаґанду в світі, ми старались затримати й розвивати у вільному світі українську культуру й українські традиції й організоване громадське життя, яке було заборонене на рідних землях. Від України ми нічого не очікували й не сподівались. Ми жили для України, а не навпаки.

Небагато змінились справи під цим оглядом і в часі українського відродження останніх двох-трьох років. Діяспора з радістю й посвятою підняла прапор боротьби за звільнення України й за розбудову вільної української держави. Матеріяльно, морально і під всіми іншими оглядами ми включились всеціло в цю справу. Жертвенність української діяспори в цілості, а зокрема численних її членів, справді не має меж. Можна без перебільшення твердити, що без допомоги діяспори це, що сталось в Україні у так відносно короткому часі, може не було б сталось так скоро і так легко. Україна завдячує своїй діяспорі чимало. І, треба ствердити, людність України це добре розуміє і на кожному кроці висловлює діяспорі вдячність. А в заміну діяспора дотепер не вимагала від материка нічого.

Боротьба в Україні ще далеко не закінчилась і потреба нашої допомоги сьогодні так само гостро-актуальна, як було колись — а може й ще більш пекуча сьогодні. Одначе ми вже бачимо „світло на кінці тунелю"; вже можна собі хоч уявити час, коли в Україні буде вільна, незалежна, самостійна держава, з власним урядом, вільна економією — одним словом, нормальна країна у світі. Тому, що Україна є з природи багата, то можна собі уявити українську державу, яка не потребуватиме більш економічної, чи будь-якої іншої допомоги зі світу, а навпаки, зможе сама допомагати іншим, біднішим країнам світу. Які тоді розвинуться взаємини між Україною, а її вихідцями в світі?

Чи буде пам'ятати про нас наш материк, коли вже не буде нас потребувати? Чи наші близькі, теплі сьогоднішні стосунки тоді забудуться? Бож багато країн світу не дбає про своїх еміґрантів взагалі. Наприклад: чи Японія колись дбала про японців у світі?

Але інші держави тих стосунків із своєю діяспорою не рвуть. Візьмімо, наприклад, Ізраїль: жидівська діяспора, хоч часами й свариться із урядом в Єрусалимі, але його дуже активно пітримує фінансово і дипломатично. А зате Ізраїль дбає про жидів у СССР. І інші уряди допомагають своїм еміґрантам.

Тепер, коли щойно будуються фундаменти української державности, є час, коли треба про це подбати, щоб стосунки поміж материком, а діяспорою були назавжди живі й корисні обом сторонам. Для України це буде завжди корисне: діяспора може бути для нашої країни „мостом у світ", як в торговельних, фінансових, економічних, так і в політичних ситуаціях. Як сказав Іван Драч: „Якщо б Україна не мала своєї діяспори, то таку треба було б видумати..." Це дуже вигідно кожній країні мати своїх людей усюди по світі, людей, які знають і розуміють ті закордонні країни і можуть служити посередниками у всіляких трансакціях. Є і інший аспект цієї справи, а саме; культурні стосунки. Знову ж діяспора може служити „мостом" для обміну культурними здобутками між Україною, а народами світу.

Але й діяспора повинна мати користь із свого материка. Покищо всяка допомога була одностороння — від діяспори в Україну. Чи Україна не має ніяких зобов'язань супроти своїх земляків в світі? Це конечне, бо вкінці поодинокі люди з діяспори перестануть допомагати материкові, вкінці вони вважатимуть, що вони вже свою повинність виконали. Щоб стосунки затримались назавжди, обі сторони мусять почуватись, що це в їхню користь.

Що ж може діяспора сподіватись від України? Ми не говоримо тут про якусь матеріяльну допомогу, бо покищо Україна не має на це спроможностей (хоч в майбутньому, коли наша земля вже розбагатіє, то можна буде сподіватись, що вона допомагатиме тим найбіднішим українцям в світі, в таких країнах, як Парагвай, чи Бразилія, чи Сибір). Але навіть сьогодні вже можна говорити про політично-культурні жести з боку українського уряду в сторону „діяспорних українців". Специфічно, ми повинні почати спільно (себто представники України і діяспори) думати про законодавство в Україні, яке буде нормувати стосунки поміж Україною, а тими діяспорними українцями. Я маю на увазі щось на зразок ізраїльського „закону про поворот" („Law of Return"), який подає леґальну базу для членів жидівської діяспори в світі, у жидівській державі Ізраїль.

Поперше, такий закон мусить нормувати дефініцію „діяспорного українця", який мав би певні права й привілеї в українській державі. Це могло б, наприклад, виглядати так: українцем вважається кожна людина в світі (яке громадянство вона не мала б), якщо вона або народилась на території теперішньої України, або є щонайменше на 50 відс. кровно українського походження (дефініція ізраїльська для нас не підходить, бо полягає або на релігії, або на етнічній приналежности матері).

Деталі цієї дефініції треба буде розпрацювати, а це не буде легко. Мені тут йдеться лиш про сам концепт „діяспорного українця", який повинен бути точно спрецизований законами української держави.

Права діяспорних українців.

Які права мали б ті „діяспорні українці"? Я думаю, що відповідний закон повинен би надати їм щонайменше такі можливості:

(Закінчення на стор. 3)

Про це і те

Про поворот у минуле та історичну правду

Чи це справді вже проминуло два роки від часу, коли у Львові вперше свобідно відзначали Листопадовий зрив на великій спортовій площі? Чи справді вже так довго, як ми сиділи тут, оглядаючи перше відео із того свята, глибоко зворушені тим трохи наївним, але як щирим відтворенням стрілецької слави, стрілецької пісні та навіть тих давніх стрілецьких одностроїв, що заховалися хіба в театральних реквізитах?

І ось з нами черговий перший листопад, але яке багатство подій ділить ці цьогорічні роковини від тих, що їх тоді вперше львівська молодь відважилася після довгих років публічно відзначати.

Десятки національних свят, демонстрацій, відзначень наших героїв із Першої і Другої світової воєн, а передусім 24-те серпня і проголошення суверенности України.

Чи не забагато тих святкувань на такий відносно недовгий час? Але ми розуміємо наших братів з України — вони щойно тепер можуть відзначати це славне минуле, що для нас на інших місцях поселення було невідкличною традицією протягом цілого півсторіччя. Наші земляки бажають заповнити цю глибоку прогалину нашої історії, якої не вчилися молодші покоління і яка для них щойно тепер стоїть відкритою. Вони — немов повертають коло історії, немов хочуть жити минулим, хоча життя у них іде тепер блискавично вперед і події переганяють одна одну.

А тим часом де не поглянеш — повертається минуле. Газети Західньої України повні давніх спогадів, журнали друкують історію січових стрільців, відновлено Літопис „Червоної Калини", перевидано збірку пісень „Ой у лузі червона калина", повість Романа Купчинського „Курилася доріженька" одним словом, це, що для нас давно перестаріле — там видається новим. Не диво, що і всі залюбки співають давні пісні січових стрільців, а пісня „Ой у лузі" стала немов другим гимном, при співанні якого усі встають, а молоді люди при кожній святочній нагоді вдягаються у давні стрілецькі однострої.

„Нам треба повернути людям історичну правду" — сказав головний редактор журналу „Дзвін" Роман Федорів та ініціятор літопису „Червоної Калини" у розмові з нами в редакції газети „Свобода", а також повторив це на публічній доповіді в Ню Йорку. Це безумовно дуже важливе та відповідальне завдання. Хто це сказав, що люди, які не знають своєї історії присуджені долею її повторяти?

Тільки тепер, коли наші земляки на Батьківщині так пильно і з великим зацікавленням вивчають ці частини нашої історії, які їм не були відомі, насувається поважне питання — хто ручається за те, що усі матеріяли, є на 100 відсотків згідні із правдою?

І хто перевіряє чи всі спомини, все, те, що попадає в руки нових читачів, не є дещо „прикрашені" чи змінені, залежно від того, хто їх писав?

Нам вже декілька разів довелося попасти на спомини із другої світової війни, в яких є факти сумнівної вартости, бо ми самі дещо із того пережили. Чи добре, отже, щоб в такому виді приймали хід подій ці молоді українці, які тепер так спрагнені дізнатися точно все, що творило історію нашого народу від 1914 року? На жаль, творці Листопадового зриву ледве чи ще є між живими. Віримо однак, що принаймні цей відтинок був критично і правдиво вписаний у нашу історію і літературу.

О-КА

Осип Труш

СТРІЛЕЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ

II.

Серед них все нуртувала думка про створення своєї ветеранської організації, яка давала б можливість об'єднати їх в одну громаду та координувати всю їхню діяльність. Та, на жаль в окупованій поляками Західній Україні не було цих можливостей. Польська поліція пильно стежила за кожним січовим стрільцем, що проявляв громадську діяльність та дбала, щоб колишні українські вояки не організувалися.

Щойно після Другої світової війни, коли значна частина січових стрільців опинилася в Західній Европі, мали нагоду організувати своє товариство. В літі 1947 року оформився перший гурток Усусусів в Берхтесбадені, який видав заклик до всіх УСС-ів у вільному світі, перевів реєстрацію, а в лютому 1948 року відбувся перший з'їзд січових стрільців в Реґенсбурґу. Весною 1948 року вже було згуртованих 209 січових стрільців на терені Німеччини. Братство УССів почало і виявило живу і рухливу діяльність. Рівночасно в обличчі внутрішних непорозумінь і розбиття нашої спільноти рішило звернутися до провідних громадських чинників із вимогою — об'єднатися до позитивної праці в користь обездоленої Батьківщини. Братство у своїй праці все ж таки найбільше уваги присвятило проблемам утривалення культу стрілецьких традицій серед нашої молоді, а особливо пластової молоді.

У 1948 році почався масовий виїзд нашої еміґрації за океан. За старанням еміґраційного реферату Братства, утворено представництво Братства в ЗСА під проводом Івана Поритка, якому у великій мірі вдалося довести до злиття ветеранських організацій в ОбВУА, в склад якого увійшли: Українська Стрілецька Громада, Братство Усусусів, та колишні члени европейських СУВ і ОУК, причому Братство затримало характер автономної частини ОбВУА.

Братство УСС тісно співпрацювало з ОбВУА й іншими українськими ветеранськими організаціями і успішно причинилося до розбудови Суспільної Служби Комбатантів. У 1948 році відновлено видавництво „Червоної Калини". Однак ця видавнича діяльність зумовлена важкими скитальськими обставинами була дуже скромна. Однак, не зважаючи на це, видано ряд книжок з тематикою про січове стрілецтво і його ідеологію соборно-державницької думки, яка все і всюди противилася крикливому патріотизмові, самозакоханню, духовому примітизмові, та вузькому партійництву.

Жорстока окупація комуністичним режимом всіх земель України припинила будь-яку діяльність нашого організованого життя після Другої світової війни. Всі наші історичні матеріяли і мемуаристика із визвольної боротьби, на яких виховувалося нове покоління 20 — 30 років, у більшості пропала під час воєнної хуртовини 1939 — 1945 років. Комуністичний режим мав до певної міри успіх, бо молоде покоління, яке виросло і оформилося під комуністичним режимом не мало нагоди запізнатися з історією і матеріялами нашої минувшини. Та це дуже скоро змінилося, коли прийшла ґорбачовська перебудова. Стихійно і спонтанно народ повернувся до своїх історичних традицій і почав всіми засобами відновлювати і відгребувати матеріяли про свою історію давньої і новітньої боротьби за свої державні права і своє славне минуле. І у цьому випадку стрілецька традиція і принципи взаємної терпеливости, льояльности, та глибоке патріотичне зрозуміння спільного ідеалу промовила до широких мас, а особливо молодого покоління на рідних землях. Стрілецька ідея в цьому переломовому історичному моменті відродженої нації, яка настоює за прийняття засад є проти групових амбіцій і боротьби за першенство, стала мобілізуючим чинником відродження. Ми є свідками великих походів до могил січових стрільців, щоб віддати їм належну пошану за їхні заслуги у відродженні збройних сил нашого народу і зачерпнути нових сил і напрямних у перебудові нового демократичного ладу для нашого народу.

(Закінчення на стор. 3)

ГОЛОВА РОСІЙСЬКОЇ Православної Церкви Алєксєй II відвідає на початку листопада З'єднані Стейти Америки, куди він прибуде після завершення візити в Англію. У поїздці Патріярха Московського і Всієї Руси супроводжують голова Ради зовнішніх відносин патріярхії Митрополит Кирило, вікарій Арсеній, особистий асистент мати Філарета Смирнова та інші духовні особи.

АМЕРИКАНСЬКА ПОШТОВА служба нарешті визнала незалежність Прибалтики: в останньому випуску її видання „Постал буллетін" сказано, що віднині Латвія, Литва і Естонія будуть подані окремо від СССР у довіднику „Інтернешенел мейл менюял". З минулого року держави Прибалтики випускають власні поштові марки.

Юрій Стефанівський

ПОДВИЖНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ

У листопаді минає 106 років з дня народження відомого в свій час на Україні політичного та громадського діяча, мого діда по мамі, Михайла Куриленка.

Протягом останніх п'ятдесяти років ім'я його було в СССР під забороною і якщо в поодиноких дисертаційних писаннях совєтських т. зв. вчених — мистецтвознавців згадувалась Косівська мистецько-промислова спілка „Гуцульське мистецтво" яку заснував і багато років очолював дід, то лише для паплюження. Між тим, інформацію про спілку та її керівника знаходимо в чисельних публікаціях у діяспорі.

Змінилися часи, до українського народу повертаються імена подвижників, які віддали життя за його відродження.

Хто такий Михайло Куриленко? 2-го листопада за старим стилем 1885 року в Коропі Чернігівської губернії на Україні в родині Прокопія та Віри Куриленків народився син Михайло. Сім'я була не з багатих, лише в 1909 році закінчив він Кролевецьке міське училище. Вищу освіту здобув в Київському педагогічному інституті, потім як директор гімназії в місті Кам'янці-Подільському на Поділлі. Стояв на твердих самостійницьких позиціях.

Під час визвольних змагань 1917-1920 років Михайло Куриленко у вирі політичної боротьби. Він член Уряду УНР, державний комісар УНР на Поділлі. І Мазепа, колишній прем'єр уряду УНР та Н. Полонська-Василенко, професор Українського Вільного Університету у Мюнхені, стверджували, що професори В. Біднов, І. Олієнко та М. Куриленко належали до опозиції уряду Мазепи, вважаючи його занадто соціялістичним.

Знаючи про жорстокість большевицьких орд Куриленко з родиною переїхав у Західню Україну і в 1922 році оселився в Косові на Гуцульщині.

Зачарований красою Карпат, талановитістю гуцулів, в 1923 році дід разом і з греко-католицьким священиком о. Герасимовичем заснували мистецько-промислову спілку „Гуцульське мистецтво", першими художниками, у який працювали його дружина Валентина та донька о. Герасимовича Анна, згодом відома майстриня, член Спілки художників.

Відроджуючи традиції старого українського килимарства, широко використовуючи гуцульські мотиви, Михайло Куриленко залучив до праці у спілці відомих українських мистців, як вихідців із Східньої України, з якими був знайомий раніше — Петра Холодного та його сина, також Петра Павла Ковжуна, Василя Крижанівського, Миколу Бутовича, Роберта Лісовського, Василя Дядинюка, так і галичан — сестер Олену та Ольгу Кульчицьких, Ярославу Музикову, Михайла Осінчука, Святослава Гординського та інших. Спілка стала відомою, її продукція розійшлася по цілому світі, закуповувались до найкращих збірок та музеїв Европи та Америки. Зокрема, загальновідомий гобеліновий килим, відтворений за проєктом мистця-графіка Роберта Лісовського за фраґментом килима — власности гетьмана Івана Мазепи, який належав родині львівських меценатів Шепаровичів і пізніше був подарований Ольгою Кузьмович Українському музеєві у Ню Йорку, ще один килим із того ж музею, подарований Софією та Олександром Бісиками.

Ось що писав у 1930 році відомий український мистецтвознавець та історик Микола Голубець: „Перший крок у поверненні народних традицій зробила мистецько-промислова спілка в Косові біля Коломиї „Гуцульське мистецтво"... І далі „...ми мусимо звернути увагу там, де говориться про ренесанс українського килимарства".

Килими не були єдиною продкуцією спілки „Гуцульське мистецтво". Вона займалась також ліжниками, вишивкою, керамікою (майстри Цвілик, Вербівська, Кошак), різьбою в дереві (майстри Гондурак, брати Корманюки, Шкрібляк з Яворова та Тимків з Москалівки).

У 1936 році спілка разом із Львівською жіночою кооперативою „Труд" влаштувала виставку — продаж українського одягу за розробленими С. Гординським моделями стилізованими на основі народної ноші. Одяг оздоблювався народними вишивками і був надзвичайно модним.

Всі ті роки пліч-у-пліч з Михайлом Куриленком йшла його дружина, Валентина. Вчителька за освітою, аристократ за походженням, людина високого інтелекту, вона зібрала багатющу колекцію гуцульських та буковинських вишивок низзю та хрестом, яку використовували організовані нею надомниці-вишивальниці при виготовленні обрусів, серветок, жіночих блюзок і яку вона зуміла зберегти, перенести пізніше через етапи, тюрми і табори, через Казахстан і Сибір.

Діда заарештували вже в жовтні 1939 року, але після протестів робітників спілки випустили і навіть призначили директором Косівського художнього технікуму, а у грудні того ж року арештували вдруге. Далі — невідомість і лише напис на фамілійному гробівці „Михайло Куриленко 15. 11. 1885 — 194..."

Його дружину і доньку арештували у квітні 1940 року і вивезли до Казахстану, а потім у Сибір. Там, у тайзі за Уралом, назавжди залишилася бабуся, там мама загалом пробула 30 років. Я шукав могилу діда давно, неодноразово звертався до прокуратури та КҐБ Івано-Франківської области і республіканської, через наших народних депутатів України — до колишнього прокурора республіки Потебенька, автора сценарію та режисера скандально відомої справи народного депутата Степана Хмари — відповідей або не було взагалі або присилали формальні відписки, мовляв, немає документів в архівах.

І лише раз щось не спрацювало у цій страшній налагодженій ще Берією та Вишинським машині — Івано-Франківська обласна прокуратура відповіла мені півтора року тому (цитую дослівно) „в картотеці Івано-Франківської тюрми мається запис про те, що Куриленко Михайло Прокопович знаходився в тюрмі, заарештований за скоєння злочину, передбаченого ст. 54-13 Кримінального кодексу УРСР (активної дії або боротьби проти робітничого класу та революційного руху) і 18 квітня 1940 року відправлений у Житомир. В архівах УВС-УКДБ Житомирської области ніяких даних про Куриленка немає..."

І хоча дід не реабілітований досі, я вірю, що у вільній, незалежній Українській Соборній Державі, якій він віддав все своє життя, його ім'я займе належне місце.

Стрілецькому...

(Закінчення зі стор. 2)

Січові стрільці в окопах на Маківці в 1915 році.

Ця велика пошана і зацікавлення стрілецькою ідеєю дало поштовх до грунтовного дослідження історії січового стрілецтва. За цей короткий час появилися поважні праці наших молодих науковців і дослідників в яких інтенсивно інтерпретують і аналізують життєздатність стрілецької традиції і їхній вклад у скарбницю відродженої мазепинської ідеї і традицію соборности. Закінчимо цю статтейку словами славного четаря Івана Балюка, яка може найкраще схарактеризує історичне значення збройного виступу січових стрільців в новітній історії українського народу. Він влітку 1915 року, коли сотня Вітовського відпочивала після переможного бою під старими мурами княжого замку Галича, писав тоді в своєму листі з фронту: „Тихо було між нами. А в тій тиші чули ми як щось незломне, мов залізо і граніт пронизує ряди наші, а лучить нас з тим давнім, що тут дрімає, як концентрується , велика, елементарна сила, що вже перейшла Рубікон, сказала в нас своє перше слово і вже ломить, вже проривае собі дорогу. Ми чули, що ми мов щілина, через яку прорвалась перша струя тієї енергії, яка за віки назбиралася і незабаром прорветься щілиною, мов розбухане море, і ніхто не покладе їй — ні запори ні стриму".

Ось це є кредо січових стрільців, яке пориває до чину нашу відроджену націю під теперішню пору.

Відділ УАКРади в Рочестері відбув збори

В неділю, 20-го жовтня, Відділ Української Американської Координаційної Ради в Рочестері, Н. Й., відбув свої перші річні загальні збори.

Увага присутніх була звернена на представника централі УАКРади Євгена Стахова. В своєму слові гість представив яскраво ролю і значення УАКРади в світлі останніх подій в Україні. Крім членів Відділу була численна участь громадян нечленів, які були зацікавлені працею Відділу УАКРади, та рівнож ставили питання гостеві, отримуючи задовільні відповіді. Збори вибрали нову 15-членну Управу, яку очолив вдруге мгр Андрій Стеців.

Корисним явищем зборів був факт, що в Управу Відділу увійшли активні представники української православної громади Павло Прокопенко і Олександер Скібіцький.

Сходини закінчено при каві та солодким, які приготовили членки Відділу УАКРади.

Дня 22-го жовтня за ініціятивою 47-го Відділу СУА відбувся в українській католицькій церкві св. Йосафата о год. 7-ій вечора Благальний Молебень в наміренні проголошення самостійної української держави та українського народу. Парох церкви св. Йосафата о. Бумбар і його помічник о. Винар привели молитви, а численні присутні громадяни молитовним співом до Бога і до Божої Матері просили о поміч для України: „Прийми нас усіх під Твій омофор і провадь нас у друге світле тисячоріччя нашого Свято-Володимирівського християнства до прослави Божого Царства в свобідній Україні. Царице України, вислухай нас і спаси нас".

С. А.

Зустріч із стейтовим касиром П. Квином

Недавно в конференційній залі каси „Самопоміч" в Чикаго відбулася зустріч з виборним касиром Іллиной Патриком Квином. В зустрічі взяли участь: Роман Мицик, президент каси; Богдан Ватраль, екзекутивний директор-касир; Павло Олексюк, директор інформації; інж. Дмитро Григорчук, голова ЦУКА; Омелян Плишкевич, голова Світового Об'єднання Кооператив; д-р Микола Домашевський, заступник голови УАКРади; д-р Богдан Ткачук, голова Руху в Чикаго; інж. Зеновій Туркало, голова Відділу УАКРади; Уляна Гриневич, Іван Печенюк і Роман Бігун, директори каси.

П. Квин поінформував присутніх, що він прибув до української каси „Самопоміч" на рекомендацію його фінансової комісії, в якій одним з членів є д-р М. Домашевський. В своєму слові касир Стейту Іллиной висловив признання про добрий стан Українського Села та каси „Самопоміч", яка жителям цієї околиці уділяє позички, як також він признав, що каса „Самопоміч" добре розвиваєть і є солідною фінансовою інституцією в стейті Іллиной, і тому він поінформував присутніх, що його бюро з приємністю і довір'ям ульоковує в нашій касі 2 міл дол.

Опісля відбулася виміна думок, в якій заторкнено ряд фінансових справ нашого стейту, а також господарські пляни на майбутнє П. Квина. Між іншим деякі з них: ульоковання 1/2 біл. дол в громадських фінансових установах для пожвавлення економіки стейту; признання низькопроцентових позичок потребуючим ветеранам останньої війни на Близькому Сході та молодим супружжям, що вперше купують хати.

П. Квин є також за допомогою аграрним районам стейту дорогою низькопроцентових позичок, чи то ульоковуванням фондів в фермерські банки.

Заторкнемо також можливість допомоги Україні. На кінець екзекутивний директор-касир Б. Ватраль подякував касирові за відвідини та за його довір'я до нашої української установи.

Катерина Домашевська

Під час зустрічі (в першому ряді зліва): інж. Д. Григорчук, Р. Мицик, П. Квин, У. Гриневич, Б. Ватраль і І. Печенюк; (в другому ряді): М. Домашевський, О. Плишкевич, д-р Б. Ткачук, Ю. Бозьо, З. Бігун і інж. З. Туркало.

Округа СУА в Огайо вислала 4.5 тонни книжок в Україну

Американська неприбуткова харитативна організація „Сейбер" висилає безплатно книжки до Середньої і Східної Европи. За старанням Тані Витвицької, яка очолює в цій організації відділ особливих проєктів, створено програму „Книжки в Україну". Цей американсько-український фонд одержав в Україні назву „Сейбер-Світло". Союз Українок Америки став одним з партнерів діяспори, які створили цей фонд фінансовими пожертвами та працею своїх членок. За почином Лідії Білоус, членки Головної Управи СУА, перші транспорти книжок в Україну приготовили українці, добровольці з околиці Бріджпорту — осідку Фонду Сейбер.

З ініціятиви Дарії Городиської члена Управи Округи СУА в Огайо, на Міжокружну конференцію округ Північного Ню Йорку і Огайо запрошено з рамени культосвітньої референтури Ольгу Ісаєвич, директора Фонду „Сейбер-Світло" у Львові, з доповіддю. Розуміючи вагу інформації, якої Україна так дуже потребує тепер, коли починає будувати свою державу, Округна Управа СУА Огайо запросила Ольгу Ісаєвич також до Клівленду-Парми з доповіддю про Фонд „Сейбер-Світло". Ольга Ісаєвич надзвичайно цікаво розповіла численно зібраним присутнім про труднощі, які довелося їй перебороти при створенні Фонду „Сейбер-Світло" у Львові.

Найтяжче було з приміщенням для 60,000 книжок, які вже в двох пакунках надійшли до Львова, та для людей, які їх каталогують та видають. Покищо Наукова бібліотека Львівського університету відступила тимчасово Фондові 2 залі. Книжки користуються великим попитом. З них користають науковці, учителі, студенти, бібліотеки та інші установи. Фонд „Сейбер-Світло" розсилає книжки до різних областей і міст України. Навіть з Іркутська приїздили представники Українського Національного Центру за книжками. Крім англомовних книжок з різних галузей знання висилається українські книжки: наукові, історичні, словники, регіональні збірники і дитячу літературу.

Заклик Окружної Управи СУА та доповідь Ольги Ісаєвич увінчалися великим успіхом. Громадяни Клівленду принесли сотні книжок і журналів та склали гроші на їх пересилку. Установи Клівленду — Парми пожертвували також щедро на ту ціль.

Акцію „Книжки в Україну" і реклямою її зайнялася в заступстві перешкодженої культосвітньої референтки Дарія Городиська, секретар Округи. Вона гостила в себе тиждень О. Ісаєвич. Їздила з нею до Пітсбургу, де О. Ісаєвич мала доповідь про Фонд „Сейбер-Світло". Крім того влаштувало їй інтерв'ю зі Степаном Зорієм для української радіопрограми.

Ми одержали від людей багато дуже цінних книжок: 2 Енциклопедії Британика, Джуніор Британіка, Енциклопедію Американа, Енциклопедію Вагнайлс, 3 українські гаслові енциклопедії Кубійовича, юридичну енциклопедію у 85-ти томах, університетські підручники і тексти викладів до навчання англійської літератури, підручники і авдіотасьми до навчання французької мови, 14 томів Літопису УПА, багато українсько-англійських і англійсько-українських словників, медичної літератури та інших цінних книжок.

О. Ісаєвич раділа дуже з книжок, бо у Львові навіть бібліотека університету не має енциклопедії Британіка ані української енциклопедії Кубійовича.

Півтора тижня союзянки трьох Відділів СУА в Клівленді приготовляли книжки до висилки, сортували, робили списки і вкладали їх до пачок. Це були голова Округи Іванна Шкарупа, Ольга Дем'янчук, Марія Антонів, Олена Мовчан, Марта Сидір, Емілія Русин, Дарія Микита, Люба Боднар, Стефанія Балагутрак, Ярослава Гергель, Дарія Городиська, Євгенія Гіщинська, Юлія Трач, Дора Сторожинська і Дозя Крісмата. Дуже нам помогли Степан Гіщинський і Ярослав Сидір. Вони виконали найважчу роботу, пакували і важили пачки. Готові пачки (зі списками) принесли: подружжя Міляни (12) і п. Смігуровський (8).

Ми вислали 60 пачок (70 фунтів кожна), а 18 чекають ще на висилку іншим транспортом. Вага книжок 4.5 тонни. Книжки вислано до Фонду „Сейбер" в Бриджпорт, а звідти їх посилають кораблем до Гданська, а опісля вантажними машинами прямо до приміщення „Сейбер-Світло" у Львові. За висилку книжок першого транспорту ми заплатили 603 дол. На функціонування програми „Сейбер-Світло" зібрали коло 1000 дол. 69-ий Відділ в Льорейн, Огайо, привіз до нас книжки і 290 дол на оплату висилки. 7-ий Відділ в Акроні, Огайо, і 116-ий Відділ в Ірі, Пенсильванія, зайнялися самі висилкою книжок.

М. С.

У ВІВТОРОК, 29-ГО ЖОВТНЯ, з пагорбів, що оточують Бейрут, буде випущено ракету, яка вцілила в будинок американської амбасади, розташований в християнському передмісті Аукур. Поліція вважає, що цю акцію застосували проіранські шіїтські сили, які раніше погрожували завдати ударів об'єктам країн учасниць Мадридської міжнародної конференції.

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

* Вони могли б стати відразу (без якогось періоду чекання) повними громадянами України, якщо б подали прохання в цій справі і доказали свої кваліфікації.

* Вони були б тоді повноправними громадянами України, на рівні всіх інших громадян, і могли б кандидувати на всі державні посади в уряді України; очевидно, вони мали б тоді і всі обов'язки звичайних громадян України.

* Вони могли б мати подвійне громадянство (в Україні і в якійсь іншій країні), якщо б ця друга країна на це погодилась.

* Навіть ті діяспорні українці, які не прийняли б українського громадянства, могли б бути власниками реальностей на території України (землі, будинків, підприємств тощо), так, як і громадяни України; вони могли б займатись торгівлею, індустрією, фінансами тощо на території України і працювати для українського уряду.

* Діяспорні українці мали б першенство перед чужинцями на праці в українських амбасадах, консулятах, торговельних місіях та інших представництвах української держави в світі.

* Уряд України дбав би про це, щоб діяспорних українців не гнобили і проти них не дискримінували в їхніх країнах поселення; український уряд заступався б за них, якщо б була на це потреба.

* У випадку якоїсь катастрофи (війни, революції, тощо) Україна відкрила б двері і масово прийняла втікачів-українців із якоїсь загроженої частини світу.

Знову ж, деталі такого закону треба розпрацювати; тут йдеться лиш про сам концепт закону, який визначував би взаємини поміж українською державою, а українською діяспорою. Я думаю, що якщо б Верховна Рада України прийняла якийсь того роду закон, то це вийшло б на велику користь не лише для діяспорних українців, але й для самої України, бо забезпечило б для неї в майбутньому позитивне наставлення досить впливових українських громадян в різних країнах світу і зв'язало б їх назавжди з материком, дало б їм ініціятиву інвестувати матеріяльні засоби в Україну, і забезпечило б для України послуги кадри експертно-кваліфікованих осіб для дипломатичної служби, торговельних контактів, технічної допомоги тощо. (До речі — так роблять і інші колишні республіки СССР: ось, наприклад, Вірменія недавно назначила одного американського вірменина на міністра зовнішніх справ.)

Але найважливіше — такий закон був би справедливий і добродійний для всіх українців у широкому світі, чи в Україні чи в діяспорі.

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Ярослава Миндюка

складають 50 дол.
на ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
родини ТРЕШНЬОВСЬКИХ і РОЩАКОВСЬКИХ

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого ТАТА, ДІДА і ПРАДІДА, Ісповідника віри

о. крилошанина

МИХАЙЛА ОСАДЦИ

колишнього пароха церкви св. арх. Михаїла в Ходачкові Малім (коло Тернополя), котрий помер, як мученик за католицьку віру у горезвісній тундрі Воркути - Абезь

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в четвер, 14-го листопада 1991 р.
в церквах:

1) св. арх. Михаїла в Ходачкові Малім, Україна;
2) св. Юра у Львові, Україна;
3) св. Софії в Римі, Італія;
4) св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.;
5) св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.;
6) Пренепорочної Діви Марії в Люрді, Франція.

Сини:
МОДЕСТ і дружина ЛЮБА з родиною
МИРОН і дружина БОГДАННА з родиною
БОГДАН і дружина ТАНЯ з родиною
ЛЮБОМИР і дружина ЗЕНОВІЯ з родиною

Доньки:
ВІРА і муж ЕВГЕН КУШНІР з родиною Україна
ХРИСТИНА, Україна

Просимо рідних, приятелів і знайомих про участь і молитви.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність
дня 30-го травня 1991 р.
мій незабутній
МУЖ

бл. п. митрофорний протоієрей

ЄВГЕН НАРУШЕВИЧ

Цією дорогою складаю найсердечніші вияви подяки за участь у похоронних відправах мого найдорожчого мужа о. Євгена.

Щиросердечно дякую Високопреосвященнішому Архиєпископові Антонію за очолення похоронних Богослужень в церкві св. Покрови, Геркімер, Ню-Йорк, Панахиду і похорон в церкві-Пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякую Всечеснішим отцям за зворушливі прощальні слова про покійного о. Євгена.

Щиросердечно дякую Всечеснішим отцям протопресвітерам: В. Дякову, А. Селепині, Б. Желехівському, Ф. Істочину.

Митрофорним протоієреям: Ф. Коваленкові, Н. Ковалю, С. Непрілю, П. Гринишину, Т. Чубенкові.

Протоієреям: Г. Глинському, І. Кульчицькому, В. Пашкові, І. Кулішу. Дякую Всечеснішим Отцям: П. Цимбалі, П. Сівкові, М. Кривоносові, протодияконові о. Володимирові Поліщуку.

Подяка диригентам, та хорам з міста Ютика і Геркімер, за їхні співи в часі Богослужень і Панахид, хорові семінаристів при церкві-Пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дякую всім, які у світлу пам'ять покійного о. Євгена зложили щедрі пожертви на нев'янучий вінок, всім що замовили Служби Божі за спокій душі о. Євгена, як рівнож і тим котрі прикрасили домовину чудовими квітами.

Всім, що прийшли зі словами розради, що, надіслали свої співчуття через пошту чи передали телефонічно і всім людям доброї волі, що так чисельно були присутні на всіх Богослуженнях і Панахидах.

Окрема моя велика подяка сестрицям міста Геркімер, які трудилися і працювали на кухні в приготовленні поминальних страв.

Дякую похоронному заведенню п. Яковазі, яке всебічно помагали в моєму горі.

З вибаченням дякую і тим які не є згадані в цій подяці.

Господь Милосердний нехай нагородить вас усіх своїми ласками і щедротами.

У великому горі дружина
паніматка АЛЛА НАРУШЕВИЧ

ДЕЯКІ АМЕРИКАНЦІ вважають, що гострий тон, який нині взяв Вашінґтон у своїх відносинах з ізраїльтянами, продемонструє американську об'єктивність і дасть змогу З'єднаним Стейтам переконливо грати ролю посередника на Близькому Сході. Генрі Кіссінджер пише у статті „Ню Йорк Пост", що конфронтація між Єрусалимом і Вашінґтоном приведе до нещастя і тому закликає до діялогу між ними. В ході цього діялогу, продовжує колишній державний секретар, ізраїльтяни змушені будуть піти на деякі територіяльні поступки. Вони будуть змушені вирішити, які території життєво необхідні для їх безпеки і віддати решту. Коментуючи теперішнє охолодження відносин між Америкою і Ізраїлем, Кіссінджер підкреслює, що конфронтація з жидівською державою завоює З'єднаним Стейтам тимчасову популярність в арабському світі, однак перешкодить їм відігравати ролю неупередженого посередника.

ОФІЦІЙНІ ПРЕДСТАВНИКИ Демократичної партії передбачали, що якщо республіканець Дейвид Дюк переможе у виборах на пост губернатора Луїзіяни, то економіка цього стейту повністю занепаде. Демократи також вважають, що президент Джордж Буш повинен рішуче відмежуватися від свого однопартійця і публічно заявити, що кандидатура Дюка на пост губернатора Луїзіяни не підходить „з моральних міркувань", бо він — колишній куклаксклененець і прихильник багатьох нацистських ідей. Дюк вдруге висуває свою кандидатуру на губернатора стейту. У 1990 році він кандидував від Республіканської партії і програв сенаторові-демократові Беннетові Джонстонові, хоч за нього проголосувало 58 відсотків білого населення стейту. На думку аналітика Демократичної партії Джофрі Ґаріна, для перемоги у виборах Дюк повинен набрати 66 відсотків голосів білого населення.

Д. Павличко на форумі Ради світових справ у Філядельфії

У Філядельфії існує від 1949 року дуже престижева організація — Рада світових справ (World Affairs Council), що її завданням є виховувати у світових політичних питаннях 5,000 її членів і широкий загал. У минулих роках ця рада гостила у себе багатьох державних мужів. Першого жовтня Рада світових справ у співпраці з філядельфійським Комітетом Оборони Національних і Людських Прав України влаштувала зустріч із Дмитром Павличком.

Зустріч відбулася в елегантних приміщеннях Гілтон готелю. Відкрила її Президент Ради Світових Справ Бунсіє Е. Снучил. Вона привітала гостей і попросила філядельфійського члена Ради адвоката Сапутеллі представити присутнім Павличка.

Дмитро Павличко подякував в англійській мові Раді і КОПУ за запрошення його до Філядельфії і зробив доповідь в українській мові. На англійську перекладав Сергій Кулик, другий секретар перманентної місії України при ООН.

За трибуною — голова Комісії Верховної Ради України з міжнародних питань Дмитро Павличко. Зліва — Сергій Кулик.

Павличко говорив напочатку про проголошення в Україні, 24-го серпня, незалежності. Він назвав недавні події на терені колишнього Союзу першим розділом нової історії не тільки для України й інших республік колишнього Совєтського Союзу, але теж для Европи і для всього світу.

Після цього Павличко говорив про офіційне розв'язання Комуністичної партії. Ще є в Україні люди, які вірять у комуністичну ідеологію. Вони можуть зорганізуватися у нову комуністичну партію. Якщо Україна хочи стати демократією, мусить дозволити багатопартійну систему. Якщо українські комуністи хочуть мати партію, ця партія мусить бути легальною. Павличко додав, що „ми не хочемо системи із політичними в'язнями..."

Комуністична партія не становить небезпеки, сказав Павличко, бо вона від початку була порожньою. Люди ставали членами комуністичної партії, щоб зробити своє життя трохи легшим... Тепер комуністична партія є розв'язана, але ні один із трьох мільйонів її колишніх членів не протестує... Українське радіо будить країну о 6-ій годині ранку українським національним гимном... Над колишнім будинком КҐБ повіває синьо-жовтий прапор... і ніхто не протестує...

Павличко був непохитним у вірі, що ми виграємо референдум у справі незалежності України, який має відбутися 1-го грудня. Він вірить, що за незалежність України буде голосувати багато громадян України серед її національних меншин.

Відносно Росії і Боріса Єльцина Павличко сказав, що у загальному взаємини між Єльциним і українськими провідниками є приязні, але також є деякі точки незгоди. Наприклад, Єльцин пропонував, щоб Україна і Росія мали спільну армію. Україна відкинула цей проєкт. Армія України буде тільки українська.

Україна хоче добрих взаємин із сусідами, сказав Павличко, але ці сусіди мусять визнавати Україну рівним партнером. Він сказав, що міцні зв'язки встановлено з Угорщиною, Польщею, Австрією, Грецією, і він сподівається, що невдовзі виникнуть зв'язки із ЗСА і Канадою.

Павличко був піднесений на духу під час теперішньої зустрічі з президентом Бушем і прем'єр-міністром Канади Малруні. Він сказав, що і Малруні, і Буш виявили зацікавлення ролею України у розпаді Совєтського Союзу. Він додав, що Буш назвав американських українців „чисельною і впливовою силою у ЗСА".

Під час кількох зустрічей у Вашінґтоні заторкнено багато питань відносно економічної допомоги Україні і відносно розвитку торгівлі між Україною і ЗСА.

Щодо природних багатств України Павличко сказав, що Україна продукує 80 відсотків всього світового титанію, 25 відсотків світового марганцю, 20 відсотків сірки. Україна має великі поклади золота і може існувати як самостійна держава під оглядом індустрії і агрокультури. Але комунізм зруйнував агрокультуру й індустрію України і сьогодні вона потребує допомоги у відбудові.

По полудні цього самого дня (1-го жовтня) Дмитро Павличко і голова КОПУ Уляна Мазуркевич відвідали редакцію „Філядельфія Інквайрер", і 4-го жовтня появилася на сторінках цього великого щоденника стаття редактора Труді Рубіна на тему економічних труднощів на території колишнього Совєтського Союзу. У цій статті Т. Рубін покликується багато разів на думки Д. Павличка про теперішні економічні труднощі у країнах колишнього Совєтського Союзу.

У вечорі 1-го жовтня Д. Павличко виступив перед чисельною українською в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії.

Варто згадати, що під час відвідин щоденника „Філядельфія Інквайрер" голова КОПУ була інформована, що редакція більше не буде уживати родівника „The" перед назвою — Україна. Це є ще один осяг нашого філядельфійського Комітету Оборони Прав України.

Я. Татомир

Московські...

(Закінчення зі стор. 1)

даний кореспондент, — бо от, наприклад, на сусідній митниці на трасі Харків-Баку, митники затримують великі пачки 'контробандного' цукру, відеокасет й іншої технології та інших товарів. Все це добро повинно залишитися в Україні", але не так думають „центристи" в Москві, які продовжують грабувати Україну, використовуючи нестабільну післяпереворотну атмосферу, кажуть українські республіканські чинники.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

ною політичного підсоння в Україні та відкриттям бізнесових стосунків саме поміж Австрією і Україною (про що розповідав нам так недавно в Ню Йорку член Президії Верховної Ради Ігор Юхновський) фірма „Автоцентрум" відразу звернула свої очі на Україну. Посередником у проєкті будови готелю була М. Гельбіґ, яка саме запізналася із працею Агрофірми „Прут", захопилася діловістю і широким діяпазоном зацікавлень цього підприємства та притягнула його до поширення туризму.

М. Ґундердорфер і його заступник інж. М. Лянґ, ділові і підприємчиві люди, тепер будують великий торговельний центр біля летовища у Будапешті на 340,000 квадратних метрах, де має бути ряд крамниць, приміщень для різних підприємств, як також мотель на 900 ліжок. Як бачимо „Автоцентрум" швидко розбудовується і як підкреслив власник, готель в Івано-Франківському це лише початок, а далі він вже плянує з теперішніми українськими спільниками готель у Києві, де б могли вміщатися бюра тих чужинецьких фірм, які будуть вести торгівлю та спільні підприємства з українськими фахівцями.

Але це ще в майбутньому, тепер найважливіша ціль — готель у Івано-Франківському, а з цим поширення туризму у Карпати не лише для українців, але австрійців і німців, які належать до тих народів Середньої Европи, що найбільше подорожують для приємности.

І так австрійська фірма з повним довір'ям, без знання української мови, покладаючись лише на перекладачів, дійшла до повного порозуміння з українськими підприємцями, обіцяючи доставити потрібне устаткування, навчити українських робітників фахової праці при будові та вишколити український готелевий персонал в Австрії.

Коли увечорі після підписання договору усі співучасники того акту і ряд зацікавлених туристикою українців з Коломиї та Івано-Франківського зійшлися на спільну вечерю, кожний з трьох спільників висловлював на свій спосіб та із зворушенням радість з того почину, але при тому також деяку непевність, що ще стоїть перед політичним і економічним станом України у найближчих місяцях. Але, як сказав заступник президента „Пруту" А. Попадюк, „важливе, щоб ми разом їли хліб, хоч би він був сухий — але наш!"

„Авскопрут" — це започаткування нових широких можливостей міжнародного туризму в Західній Україні. Зацікавлення австрійських підприємців тим піонерським проєктом відкриває шлях для інших інвестувати в Україні та старатися поставити її на рівні з іншими европейськими державами. Це важливе саме під цю пору коли очі західніх підприємців звернені на Москву. Від наших австрійських нових приятелів дістаємо на дорогу журнал німецькою мовою, що появляється в Москві, п. з. „Фінансові і Бизнесові Новини". Він обширно подає можливості торгівлі з Росією, інформації про різні торговельні виставки в осінньому сезоні, про закони, що торкаються спілкування зі Заходом, але на всіх 16-ти сторінках журналу не знаходимо ані слова про можливості торгівлі з Україною, ані одного оголошення українського підприємства, а в редакційній колегії не бачимо ні одного українського прізвища. На нашу заввагу про це австрійські підприємці радять писати до редакції та поручати українцям оголошувати свої можливості.

Напередодні підписання договору відбулися дві успішні конференції з інформаціями про можливості туризму в Україні і децентралізацію його під сучасну пору. Обидві конференції зібрали біля сотні зацікавлених і відбулися у Львові та в Івано-Франківському за ініціятивою Обласних Рад. На них інформації давали М. Гельбіґ, Х. Бонакорса і Богдан Крижанівський, власник готелю в ЗСА, а учасники ставили ряд питань.